శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే షట్పంచాశత్తమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే షట్పంచాశత్తమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
సత్రాజితః స్వతనయాం కృష్ణాయ కృతకిల్బిషః ।
స్యమంతకేన మణినా స్వయముద్యమ్య దత్తవాన్ ॥ **1** ॥

రాజోవాచ
సత్రాజితః కిమకరోద్ బ్రహ్మన్ కృష్ణస్య కిల్బిషం ।
స్యమంతకః కుతస్తస్య కస్మాద్ దత్తా సుతా హరేః ॥ **2** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఆసీత్ సత్రాజితః సూర్యో భక్తస్య పరమః సఖా ।
ప్రీతస్తస్మై మణిం ప్రాదాత్ సూర్యస్తుష్టః స్యమంతకం ॥ **3** ॥

స తం బిభ్రన్ మణిం కంఠే భ్రాజమానో యథా రవిః ।
ప్రవిష్టో ద్వారకాం రాజంస్తేజసా నోపలక్షితః ॥ **4** ॥

తం విలోక్య జనా దూరాత్తేజసా ముష్టదృష్టయః ।
దీవ్యతేఽక్షైర్భగవతే శశంసుః సూర్యశంకితాః ॥ **5** ॥

నారాయణ నమస్తేఽస్తు శంఖచక్రగదాధర ।
దామోదరారవిందాక్ష గోవింద యదునందన ॥ **6** ॥

ఏష ఆయాతి సవితా త్వాం దిదృక్షుర్జగత్పతే।
ముష్ణన్ గభస్తిచక్రేణ నృణాం చక్షూంషి తిగ్మగుః ॥ **7** ॥

నన్వన్విచ్ఛంతి తే మార్గం త్రిలోక్యాం విబుధర్షభాః।
జ్ఞాత్వాద్య గూఢం యదుషు ద్రష్టుం త్వాం యాత్యజః ప్రభో ॥ **8** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
నిశమ్య బాలవచనం ప్రహస్యాంబుజలోచనః।
ప్రాహ నాసౌ రవిర్దేవః సత్రాజిన్మణినా జ్వలన్ ॥ **9** ॥

సత్రాజిత్ స్వగృహం శ్రీమత్ కృతకౌతుకమంగలం।
ప్రవిశ్య దేవసదనే మణిం విప్రైర్న్యవేశయత్ ॥ **10** ॥

దినే దినే స్వర్ణభారానష్టౌ స సృజతి ప్రభో।
దుర్భిక్షమార్యరిష్టాని సర్పాధివ్యాధయోఽశుభాః।
న సంతి మాయినస్తత్ర యత్రాస్తేఽభ్యర్చితో మణిః ॥ **11** ॥

స యాచితో మణిం క్వాపి యదురాజాయ శౌరిణా।
నైవార్థకామకుకః ప్రాదాద్ యాచ్ఞాభంగమతర్కయన్ ॥ **12** ॥

తమేకదా మణిం కంఠే ప్రతిముచ్య మహాప్రభం।
ప్రసేనో హయమారుహ్య మృగయాం వ్యచరద్ వనే ॥ **13** ॥

ప్రసేనం సహయం హత్వా మణిమాచ్ఛిద్య కేసరీ।
గిరిం విశంజాంబవతా నిహతో మణిమిచ్ఛతా ॥ **14** ॥

సోఽపి చక్రే కుమారస్య మణిం క్రీడనకం బిలే।
అపశ్యన్ భ్రాతరం భ్రాతా సత్రాజిత్ పర్యతప్యత ॥ **15** ॥

ప్రాయః కృష్ణేన నిహతో మణిగ్రీవో వనం గతః।
భ్రాతా మమేతి తచ్ఛ్రుత్వా కర్ణే కర్ణేఽజపంజనాః ॥ **16** ॥

భగవాంస్తదుపశ్రుత్య దుర్యశో లిప్తమాత్మని।
మార్ష్టుం ప్రసేనపదవీమన్వపద్యత నాగరైః ॥ **17** ॥

హతం ప్రసేనమశ్వం చ వీక్ష్య కేసరిణా వనే।
తం చాద్రిపృష్ఠే నిహతమృక్షేణ దదృశుర్జనాః ॥ **18** ॥

ఋక్షరాజబిలం భీమమంధేన తమసాఽఽవృతం।
ఏకో వివేశ భగవానవస్థాప్య బహిః ప్రజాః ॥ **19** ॥

తత్ర దృష్ట్వా మణిశ్రేష్ఠం బాలక్రీడనకం కృతం।
హర్తుం కృతమతిస్తస్మిన్నవతస్థేఽర్భకాంతికే ॥ **20** ॥

తమపూర్వం నరం దృష్ట్వా ధాత్రీ చుక్రోశ భీతవత్।
తచ్ఛ్రుత్వాభ్యద్రవత్ క్రుద్ధో జాంబవాన్ బలినాం వరః ॥ **21** ॥

స వై భగవతా తేన యుయుధే స్వామినాఽఽత్మనః।
పురుషం ప్రాకృతం మత్వా కుపితో నానుభావవిత్ ॥ **22** ॥

ద్వంద్వయుద్ధం సుతుములముభయోర్విజిగీషతోః।
ఆయుధాశ్మద్రుమైర్దోర్భిః క్రవ్యార్థే శ్యేనయోరివ ॥ **23** ॥

ఆసీత్తదష్టావింశాహమితరేతరముష్టిభిః।
వజ్రనిష్పేషపరుషైరవిశ్రమమహర్నిశం ॥ **24** ॥

కృష్ణముష్టివినిష్పాతనిష్పిష్టాంగోరుబంధనః।
క్షీణసత్త్వః స్విన్నగాత్రస్తమాహాతీవ విస్మితః ॥ **25** ॥

జానే త్వాం సర్వభూతానాం ప్రాణ ఓజః సహో బలం।
విష్ణుం పురాణపురుషం ప్రభవిష్ణుమధీశ్వరం ॥ **26** ॥

త్వం హి విశ్వసృజాం స్రష్టా సృజ్యానామపి యచ్చ సత్।
కాలః కలయతామీశః పర ఆత్మా తథాఽఽత్మనాం ॥ **27** ॥

యస్యేషదుత్కలితరోషకటాక్షమోక్షై -
    ర్వర్త్మాదిశత్ క్షుభితనక్రతిమింగిలోఽబ్ధిః।
సేతుః కృతః స్వయశ ఉజ్జ్వలితా చ లంకా
    రక్షఃశిరాంసి భువి పేతురిషుక్షతాని ॥ **28** ॥

ఇతి విజ్ఞాతవిజ్ఞానమృక్షరాజానమచ్యుతః।
వ్యాజహార మహారాజ భగవాన్ దేవకీసుతః ॥ **29** ॥

అభిమృశ్యారవిందాక్షః పాణినా శంకరేణ తం।
కృపయా పరయా భక్తం ప్రేమగంభీరయా గిరా ॥ **30** ॥

మణిహేతోరిహ ప్రాప్తా వయమృక్షపతే బిలం।
మిథ్యాభిశాపం ప్రమృజన్నాత్మనో మణినామునా ॥ **31** ॥

ఇత్యుక్తః స్వాం దుహితరం కన్యాం జాంబవతీం ముదా।
అర్హణార్థం స మణినా కృష్ణాయోపజహార హ ॥ **32** ॥

అదృష్ట్వా నిర్గమం శౌరేః ప్రవిష్టస్య బిలం జనాః।
ప్రతీక్ష్య ద్వాదశాహాని దుఃఖితాః స్వపురం యయుః ॥ **33** ॥

నిశమ్య దేవకీ దేవీ రుక్మిణ్యానకదుందుభిః।
సుహృదో జ్ఞాతయోఽశోచన్ బిలాత్ కృష్ణమనిర్గతం ॥ **34** ॥

సత్రాజితం శపంతస్తే దుఃఖితా ద్వారకౌకసః।
ఉపతస్థుర్మహామాయాం దుర్గాం కృష్ణోపలబ్ధయే ॥ **35** ॥

తేషాం తు దేవ్యుపస్థానాత్ ప్రత్యాదిష్టాశిషా స చ।
ప్రాదుర్బభూవ సిద్ధార్థః సదారో హర్షయన్ హరిః ॥ **36** ॥

ఉపలభ్య హృషీకేశం మృతం పునరివాగతం।
సహ పత్న్యా మణిగ్రీవం సర్వే జాతమహోత్సవాః ॥ **37** ॥

సత్రాజితం సమాహూయ సభాయాం రాజసన్నిధౌ।
ప్రాప్తిం చాఖ్యాయ భగవాన్ మణిం తస్మై న్యవేదయత్ ॥ **38** ॥

స చాతివ్రీడితో రత్నం గృహీత్వావాఙ్ముఖస్తతః।
అనుతప్యమానో భవనమగమత్ స్వేన పాప్మనా ॥ **39** ॥

సోఽనుధ్యాయంస్తదేవాఘం బలవద్విగ్రహాకులః।
కథం మృజామ్యాత్మరజః ప్రసీదేద్ వాచ్యుతః కథం ॥ **40** ॥

కిం కృత్వా సాధు మహ్యం స్యాన్న శపేద్ వా జనో యథా।
అదీర్ఘదర్శనం క్షుద్రం మూఢం ద్రవిణలోలుపం ॥ **41** ॥

దాస్యే దుహితరం తస్మై స్త్రీరత్నం రత్నమేవ చ।
ఉపాయోఽయం సమీచీనస్తస్య శాంతిర్న చాన్యథా ॥ **42** ॥

ఏవం వ్యవసితో బుద్ధ్యా సత్రాజిత్ స్వసుతాం శుభాం।
మణిం చ స్వయముద్యమ్య కృష్ణాయోపజహార హ ॥ **43** ॥

తాం సత్యభామాం భగవానుపయేమే యథావిధి।
బహుభిర్యాచితాం శీలరూపౌదార్యగుణాన్వితాం ॥ **44** ॥

భగవానాహ న మణిం ప్రతీచ్ఛామో వయం నృప।
తవాస్తాం దేవభక్తస్య వయం చ ఫలభాగినః ॥ **45** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే స్యమంతకోపాఖ్యానే షట్పంచాశత్తమోఽధ్యాయః ॥